

Många sjöräddningsinsatser 2017

Antalet sjöräddningsinsatser från maj till september i år uppgick till 900. Årets fritidsbåtsäsong blev därmed den mest sjöräddningsintensiva sedan 2007. Text: Bengt Anderhagen Karta: Transportstyrelsen

– **IDEN** södra halvan av landet inträffade en av de blåsigaste junimånaderna på länge vilket kan vara en faktor till att antalet sjöräddningsärenden var det högsta på många år, säger Laila Svendsen, driftchef vid Sjöfartsverkets sjö- och flygräddningscentral.

Under juni bokfördes 194 sjöräddningsärenden, vilket är en toppnotering för den månaden jämfört med de senaste åren. Juli var som alltid den mest intensiva månaden för sjöräddningsorganisationen med 290 insatser. De flesta insatserna sker under dag och kvällstid, främst mellan klockan 9 och 21.

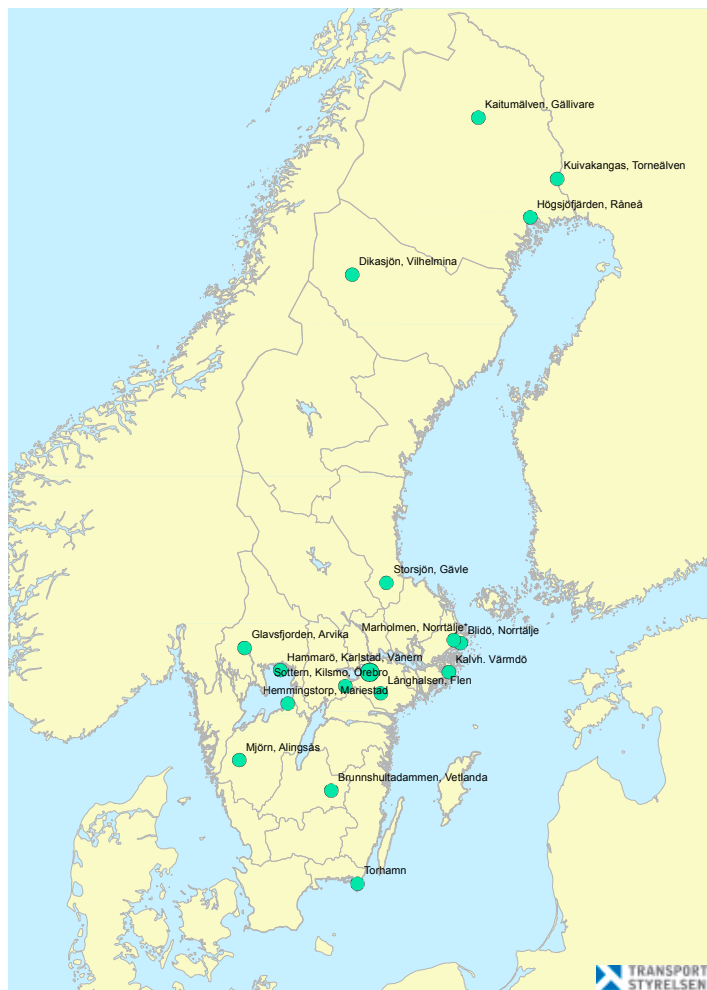
– Under augusti passerade stora områden med regn och skurar över landet vilket kan ha bidragit till minskat antal fall, 205 jämfört med 240 förra året, säger Laila Svendsen.

Från maj till september gjordes insatser för 678 fritidsbåtar, för 72 för handels- och passagerarfartyg och för 66 personer som hamnat i nöd utan farkost, exempelvis simmare. De vanligaste larmorsakerna var maskin/propellerhaveri (23 procent), grundstötning (20 procent) och hårt väder/utsatt läge (12 procent).

Sjöfartsverkets helikoptrar och/eller lotsbåtar användes i 27 procent av alla de fall där någon form av räddningsenheter användes och Kustbevakningen bidrog med fartyg och/eller flygplan i 23 procent av insatserna. Enheter från kommuner och landsting deltog i 15 procent av fallen. Andra resurser, som exempelvis handelsfartyg eller andra frivilligföreningar, deltog i 7 procent av insatserna.

SJÖRÄDDNINGSSÄLLSKAPET fortsätter att spela en viktig roll som resurs i arbetet att undsätta nödställda. Under årets säsong deltog sällskapets frivilliga sjöräddare i 77% av fallen där någon form av räddningsenhet användes.

Fler fritidsbåtsägare än någonsin tidigare har bett sällskapet om hjälp vid mindre incidenter, som motorstopp och tamp i propellern, händelser som

Omkomna eller saknade i båtolucky till och med september 2017.

inte klassas som räddningstjänst. Det sparar samhället stora resurser.

Sjöräddningssällskapet noterar att uppdragen i insjöar ökar betydligt, vilket visar behovet av insatser även där. Under året startade sällskapet stationer i Storsjön och i Siljan/Runn. Dessutom är en sjöräddningsstation i Bolmen på gång.

UNDER ÅRET FRAM till och med september har 18 personer omkommit eller saknas i samband med båtolucky. Antalet drunknade är dock fler men har då skett i samband med bad eller liknande och under omständigheter som inte kan hänföras till en ren båtolucky.

– Det är ett lågt antal i förhållande till det stora antalet sjöräddningsinsatser som gjorts under perioden, säger Jonas

Ekblad, analytiker på Transportstyrelsen. Man kan konstatera att det hårda vädret till sjöss inte inneburit någon ökning av omkomna, endast en ökning av antalet nödsituationer. Dessutom visar det att sjöräddningen är effektiv.

Olyckorna sker, precis som tidigare år, mest i insjöar, älvar och i skyddade vatten. De flesta av de händelserna ingår inte i Sjöfartsverkets statistik. Ofta är det ensamma män i samband med fiske. Under perioden var det 10 personer som omkom vid fiske och det skedde 12 olyckor på insjöar. Antalet omkomna i hamn är också fler än omkomna på öppet vatten.

Cirka tio procent av dödsolyckorna sker i hamn. I år har det varit 5–6 personer, all utredning är inte klar. En naturlig orsak är att båtfolket tillbringar

mer tid i hamn än ute till sjöss. Man känner sig också tryggare i hamnen och är inte lika skärpt som ute till sjöss. Dessutom är det så att nästan alla som omkommer i hamn har alkohol i sig, oftast mycket alkohol.

I Stockholms skärgård skedde tre olyckor. I ett fall var det en kanadensare som kapsejsade, i ett annat fall omkom en person som var ute på en så kallad paddelboard. En person klämdes ihjäl när det kom stora svall från en båt. I en hamn i Blekinge hade en man gått iland för att röka. Han hittades lite senare drunknad helt nära båten.

En dramatisk olycka med lycklig utgång är den ryske seglaren som förläste utanför Harstena. Båten blev avmastad och vrak och seglaren hamnade på ett annat mindre skär där han hittades vid liv efter tre dygn.

– **NÄR DET** gäller flytväst användningen kan man generellt säga att femtio procent av båtfolket har västen på. Bäst är småbarn och ungdomar som i de allra flesta fall alltid bär flytväst ombord. Sämst är äldre män över 60 år men även äldre damer ses utan flytväst på sjön, säger Jonas Ekblad. Vi har också noterat att båtfolk ombord på äldre trä- och veteranbåtar av någon anledning drar sig för att använda flytväst.

Flera personer som fallit överbord har även i år lyckats larma med vattenskyddade mobiler.

Personliga nödsändare, så kallade PLB, blir alltmer vanliga. En kanotist kunde få snabb hjälp då han larmade via sin personliga nödsändare.

– Den här statistiken gäller ju endast fram till och med september och under resten av året kan det säkert inträffa fler olyckor. Så ska du ut på sjön så glöm inte din flytväst och din flytöverall med tanke på kylan och ha din mobil i ett vattentätt fodral, uppmanar Jonas Ekblad. Men: kanske viktigast: Var nykter! De flesta dödsolyckorna kommer sig av fall överbord eller att en liten båt kantrar. Alkoholens påverkan på balansen är väl känd! ☺